

REGÉLŐ.

PESTEN Csötörtökön Május 2^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Ágoston Zsófia kisasszony.

Bája Maria, özv. Bánffy György báróné.

Bánffy Johanna báróné, Dessewffy Ágoston grófné.

Béldi Rozália grófné, Bethlen János grófné.

Bethlen Anna grófné, Bánffy Zsigmond báróné.

Bethlen Borbára grófné, Kendeffi Ádám grófné.

Bethlen József grófné, és Thoroczkai J. L. gróf kisasszony.

Bethlen Kata grófné, Kornis Mihály grófné.

Csáky Rozália grófné, Jósika János báróné.

Haller Czeiczilia grófné, Esterházi Dienes grófné.

Jósika Antónia báróné, Bornemisza János báróné.

Jósika Josepha báróné Petrichevich Horvát Jánosné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Házi táncz multság. *(Folytatás és végzet.)*

Az óra kilenczed felére mutatott, de még a' bál nem kezdődött el. Honomban ugyan másképpen vala, ott világos nappal kezdték, 's éjszakára már ismét megszűnt minden; a' természeti rendet ott nem szokták zavarni; a' városban azonban szokássá vált a' napot éjszakává felcserélni, délben az ágyból kelni, 's este fölöstökölni. A' tánczterem még egészen üres és rettenetes hideg volt. A' mellékszobákban pedig rendre vén párókás, 's ránczos arcok ültek, kik kőbálványként mozdulatlanul helyből nem keltek volna, ha mindjárt az égi boltozat hullott volna is alá, mert — játszottak; itt whistet, ott l'hombret, amott s-hakkot. A' ki soha kártyát nem ismere, és ilyen néma társaságban már részesült, az ugyan gondolatjában vélem érezheti azon felette nagy gyönyörűséget, mellyel ezen élő bálványok közt szerencsésittem. Meg lehet, hogy egy Hogarth, egy Lichtenberg kedvét lelhetette az illy különféle

helyezéseknek a' természet után rajzolója, vagy leírásában, de én, kinek szerencséje nincs se egyik se másiknak személyét viselnem, mi gondom arra, milly győztesen kiáltja ez au Roi-ját; mi közöm amannak nyájas mosolygásához, mellyel pagátját viszi-el láb alól; mit bánom én ezen Dáma elfojtott mergét, a' ki terciz-majorjával a' quart-királynak engedni kéntelen? — Körül tekintém valamenyi asztalt, 's az óramutató, melly nékem eleinte repülni látszott, most lassú csigakint tetszék mászni. A' házi kisasszonyok még nem öltöztek-volt fel, 's mint hajdan a' martiusi téren a' két oszlop közötti keresztül járás a' Plebejusoknak, úgy itt a' csicsomáló szobába, a' férjfiaknak halálos büntetés alatt volt megtiltva a' bemenetel. A' szála még mindig igen hideg volt, 's azért köpönyegembe takarva leültem egy szugba, és szerencsésen el is aludtam. Igen sokáig alhattam, mert midőn egy hangos hahotára fel ébrednék, a' Szépeknek egy egész raja állott előttem a' tündér világból, kik szemeim nyílására rútul kaczagtak. Én azt városi szokásnak véltem, mellyel a' kisasszonykák az ifiakat szokták megtisztelni, fel szöktem tehát, 's lábaimat csuhogtatva néhány complimentet hebegtem hamarában; de a' kacaj mind addig nevedett míg egy rajtam könyörülő leányka tükör elejébe vezetett, hol nagy boszúságomra örömmel alá festett olly torzonborz bajuszt szemlélek, melly bár milly agg lovagkapitányra-is illett volna. — Az urficskák, mint ngos Mama nevezé őket, aludtomban pajkoságból a' szám körét szénnel mázolták be, hogy ezen bemocskolásomon jót nevehessenek, Papa pedig, midőn ezt meghallaná, igen megharagudott, 's a' pajkos fiúknak legalább agyon veretésöket fogadta, ha megkaphatja őket, de fel nem lelhetette, 's botja sem került kezéhez, mellyet egy nagy lelki inas az atyusnak ön láttára dugott vala-el. Mama ugyan pirogatódzott, azonban örömet a' fiúknak ezen furcsa ötletén nem titkolhatta-el. Egy koros asszony-ság a' kedves gyermekek szájába édeségeket dugdosott, kiknek, úgy mond, minden tettöket el kell nézni, mert még gyermekek, 's ezzel édesíté a' mamának haragos szavait; egy vén uracs pedig, ki a' házban kegyelemből elődött, minden módon figyelmezteté az egész társaságot a'

kisdedek fejlődő talentumaira egy híres festőről beszél-
vén, ki első remekét azzal tüntette-ki, hogy ellenjét szén-
nel rajzoló a' falra, és annak képeré mindenki rá ismert.

A' trombita-harsogás, 's a' bassusok dörmögő zugása
lengyel tánczra hiva-meg, 's e' kedvetlen historiának vé-
gét szakasztá. Minden tánczkedvelő a' tánczterem felé tó-
dult, én pedig tisztán lemosván orrom aljáról a' piszkos
bajuszt, nagy lobbal félre dobtam köpönyegemet, 's a' házi
kisasszonynak nyújtám kezemet. Valódi spanyol méltóság-
gal léptetek elő, 's alig jártam tánczosnémmal az első fi-
gura rondóját, midőn a' nézők egyszerre valamennyien ör-
dögös nevetésre fakadtak, tánczosném erre vissza tekin-
tett, 's egyet sikoltván elfutott. A' lengyel táncz félbe
szakada, és mennyivel inkább tudakozódnám e' rettenetes
hahotának okáról, annyival nagyobb lármával öregbedett
a' nevetés; míg az említett uracs a' nézők közül előmbe
állván, mellék szobába vitt, 's kérdezett, mi a' gutát
csináltam ruháimmal? Leg nagyobb boszúságomra vevém
most észre, hogy fekete szűk frakkomon jókora nyílás vala,
mellyen a' fehér ing nagy kíváncsin tekintetett-ki. Az
egészet pedig még egy szörnyű nagy sárfolt szegte körös-
körül. Mind ezt a' hintóból történt sebes kiugrásom okozta,
's mivel köpönyegemet jó ideig le nem tettem volt, ezen
baj hamarabb tudtomra nem esett, míg későbbben egész vi-
lág előtt annál irtóztatóbban nyilatkoznék-ki.

A' Tanácsos sajnálkozva jött hozzám, folyt a' tanács-
kozás, mi tevők leendjünk; minden esetre más frakkot
kellett valahonnan keríteni. A' cselédek legesinosabb ru-
hájikban voltak, a' Titoknok nem vala jelen, felserdült
fiú nem volt a' háznál; kéntelen valék tehát magamat arra
határozni, hogy a' házi ur innepi frakkját öltsem magam-
ra, ki nagyon alacson, 's zömök ember volt, én pedig ma-
gos, sugár; elég az ahhoz, olyan voltam benne, mint
egy talpig becsületes német iskolamester examen napján. —

Éppen akkor fejezték-be a' tánczot, midőn újabb ruhá-
zatomban tértem vissza a' társasághoz. Az ifiak kötelese-
gül tevék a' pihenő Dámákat frisitő italokkal vigasztalni,
én sem akartam azt el mulasztani, ne hogy otrombának
látszassam, 's tüstént felkapok egy táczát, thé, limonáde,

fagylalttal, 's besuhanok vele a' szalába, hol még néhány vigasztalatlanul maradt méléző Szüzeket vettem észre: szerencsétlen csillagzatom azonban ugyan akkor egy pár pajzán szökdécselő kisasszonykákat hozott a' terembe, kikkel olly erővel ütköztem össze, mint egymással egy pár viaskodó lovagezered, mire a' szerencsétlen üvegek leperdültek, 's thé, limonade, 's fagylalt a' leg engedelkenyebb szövetségben boríták-el a' sikoltó leánykák bálköntőseit. Rémülten dobám-el a' táczát 's futottam ki felé, nyomban huztak egy sebes keringőt (Walzert), én az elsőt, kivel találkoztam előfogtam, 's mint egy kétségbe esve iramlotam a' zajos csoport közé, remélvén ebben a' 6-ik századba való frakkban rám nem ismer senki is, vagy mig a' keringőt elhagyják, az alatt el lesz minden felejtve. Honomban én voltam a' leg ügyesebb tánczosok egyike, midőn bucsúk 's aratási táncz közben, sőt több izben-is a' szabad ég alatt majálisok alkalmával vagy otthon a' deszka padlatú paráde szobánkban, gyakran jelesebb napokon ebéd után egy kissé barátságosan mulatánk, de itten a' hol szelburdiáson repültek, 's mint egy angoly lófuttatásnál versenyt galoppiroztak, itten, igazamra mondom, nem győztem ám. Verejtékes ijedtséggel láttam már a' hátulsó párokat sarkomba nyomulni, elszédülvén meg csusztam, 's kedves felemmel a' sikos padlaton hosszában elterülve dőltem a' földre; esésem közben meg akadt mind a' két lábam az utánnam nyomuló tánczosné sűrű fodros ruhájában, 's az egész sor fodrát szerencsésen lerántottam. Erre egy közönséges gunykaczaj támadt, mellyre felvászorogván szaladásnak indulék, és szégyen, harag, méreg, kétségbe esés közt, ijedtemben átkoztam a' világot, a' módit, a' tánczokat, 's tulajdon szerencsétlen csillagzatomat.

Ott hagyám köpönyegeme, kalapomat 's első háborásomban már néhány utszán túl haladtam, midőn hova menetelemről kezdenék eszmélkedni, 's hogy szerencsétlenségem mértéke csapva teljék, magam se tudtam hol lennék, 's merre forduljak. A' lámpák már mind kialudtak, a' házak zárva voltak, minden a' leg mélyebb álomban hevert; egy eleven lény sem volt az utszákon, senkit se láttam, ki mentőm lehetett volna. Közben pedig esni kezdett, ugy

annyira, hogy folyamként szakadt az égből, 's én egészen, keresztül ázva, békétürve ballagtam selyem harisnyáimban a' hullámok közt, mert bajaim mennyisége érzéketlené tett; akkor tünt előmbé messziről egy villogó reménycsillag a' sötét éjből, 's minden erőmből iparkodtam a' biztos kikötő felé, melynek Pharusa számomra világított vala. Az pedig egy csapszék volt, hol igen kuruczosan mulathattak, mert midőn oda közelednék éppen akkor repült ki egy valaki az ajtón; — resteltem eleintén az illyes társaságba lépni, melly már előlegesen-is olly diszesen tünteté-ki magát, de mit volt tennem, rettenetes éhség fogott el, az ebédet elmulasztottam, estve pedig vacsora előtt futottam el; éh gyomorral feküdjem-e le? — Ezen fontos ok győzött; be nyitok tehát, 's a' sűrű dohányfüst-gomolyag majd elfojtá lélekzetemet, az asztaloknál boros emberek ültek, kik egy otromba dalt bögték, 's kiknek asszonykák szolgáltak, mellyek közül Apelles valóban egyikét sem választotta volna a' hét szépségek közé, kiket Vénusának mintájául (Modella) veve. Itt volt az ugy nevezett Kánaán földje, mert valamint amott méz 's tej, ugy itt bor, ser, és pálinka folydogált az asztalokról.

Egy szugba vontam magamat, 's egy pohár seremmel, és néhány kolbásszal olly jól elmulaték, hogy szomszédjaimmal többet nem is gondoltam. Csak hazamenetelen törtem eszemet, midőn egy uj csapás ettől a' gondtól-is meg mente; mert egyszerre berohan nagy sietve fojtott lélekzettel egy suhanczár az ivó szobába jelentvén az éji őrnök érkezését. Tódult kifelé mindenik, de már későn, mert az őrnök az egész házat körül fogták volt, és mindnyáját, ki csak jelen vala — magamat sem vevénki — egy biztos éjjeli szállásra kísérték. Hijában emlitém a' magam, 's gazdám nevét, az volt reá a' rövid válasz, hogy az olly rangú emberek, millyennek magamat lenni állitanám, nem szokták éjfélkor a' fényes gyülekezetet oda hagyni, és kaplap 's köpönyeg nélkül, sárban, esőben, selyem harisnyásan ebbe a' félre eső csapházba vonulni, — méltoztatnám tehát az éjnek csak hátra levő részét az általam önkényesen választott becses társaságban, itt az őrházban tölteni.

Igaz ugyan, hogy más nap azonnal ki szabadultam, de

az éjt álmatlanul töltöttem. Elég időm volt a' multról okoskodnom, 's feltettem magamban, hogy ezen szerencsétlen történetemet le irjam. — Ifiak, kik legelőször látogatjátok meg a' városi bálakat, vegyétek szívetekre sorsomat!

II. NEMZETI SZOKÁS.

A' Nádorispán és Országbiró hitveseiknek innepies foglalatoságaik a' Magyar Királynék koronázásakor. *(Folyt. és végz.)*

8.

Ezen részint történeti, részint diplomaticai 's tiszta forrásokból meritett emlékek elő adása által tehát, úgy véljük, világoságra hoztuk a' nádor és országbiró hites társainak a' fejedelem akaratójából 's hazánk atyjai kívánásaik szerint már régtől fogva tulajdonított, és szakadatlan gyakorlás által megerősített meg tiszteltetési jeles elsősegeket, 's reméljük, hogy mind azok meg fogják véleményöket változtatni, kik gondolák, hogy 1792-ben az országbiróné, 1808-ban pedig a' bänné csupán csak a' nádorispánné nem léteben végzették helyettesképpen a' nádorné innepies foglalatoságait. Valamint tehát kétségen kívül vagyon, hogy a' nádor hitvesének kell az elsőbb asszonyi foglalatoságokat végeznie a' királynék koronázásakor: úgy szinte a' feljebb idézett munkákból-is világosan bebizonyodik, hogy az országbiró hites társa a' királynék koronázásakor szinte tulajdoni jussal segédképpen viszi végbe foglalatoságit a' nádorné mellett, de másod rendű méltósággal, melly a' nádornééhoz igen közelit ugyan, de azt éppen sem éri-fel.

9.

Hátra van tehát, hogy ezen értekezésünk tárgyát képző, 's a' fentebbiekben hellyel hellyel kimerített jeleségi elsősegeket mintegy különös egyes áttekintetbe foglaljuk.

A' nádor ispánnét illeti tehát azon jus, hogy oldala mellett menván az országbiróné, a' pompás koronázás végett szent egyházba jövő királynénkat a' templom segrestyéjében fogadja-el a' magyar nép nevében, mellynek ő a' leg főbb asszonysága, 's ez alkalommal a' felsegés asszonyt kevés szókkal idvezelje. Midőn már az elkészült Felsegek, előttök menván a' legfényesebb kísérő. sereg, magába a' szent egyházba tartják innepies bemenetelőket,

a' királynét, kinek ruhaalját a' fő udvari mesterné viszi, közvetlenül a' nádor és országbíró hitvese követi, értetődven, hogy ekkor a' nádornét illeti a' jobb oldal; utánnok azután a' fő rendű udvari asszonyságok következnek. Magában értetődik az is (noha a' kiadott rendszabások ezt nem érintik), hogy midőn a' királyné az oltárnak evangeliumi oldalán levő trónuson helyet foglal, a' nádor-ispán és országbíró hitvesének a' királyné oldalai mellett kell állani. Ha midőn a' királyné a' sanctuarium közepén álló imádkozó székebe megy, a' nádorné 's országbíróné hasonlóan a' számukra készült székekbe mennek. A' szent levél (epistola) eléneklése alatt, midőn a' fő udvari mesterének kezére támaszkodó királyné oltár elejébe járul, ezen menetel közben ötet a' nádorné 's országbíróné kísérik. Elvégződven a' litaniák és imádságok, midőn a' királyné jobb karjának és váll-lapoczkájának meg-kenetése vitetik végbe, a' fő udvari mesternén kívül, a' nádorné 's országbírónének - is más egyéb főrendű asszonyságokkal együtt kell szolgálatot tenni, a' felkenetés után pedig oltár megé vezetik az olaj letörlése végett. A' koronának a' királyné jobb vállára tévése, a' királyi pálcza és ország almájának kezeibe adatása után, midőn a' királyné trónusra lép, noha e' felől a' rendszabások hallgatnak, a' nádorné és országbíróné a' királyné oldalain láttatnak. A' szent mise offertoriuma alatt, midőn a' házi koronával ékesített királyné oltárhoz megy, 's a' leg felsőbb lépcsőre térdel, csupán csak a' nádorispán hitvese (mivel ezen tiszteleti elsőség kirekesztőleg csak a' nádornét illeti, és szorosan véve csak helyettesi hatalommal gyakorolhatja azt személyviselője) nyújtja arany tányéron a' királynénak az arany emlékpénzt, mellyet a' fejedelem asszony elfogad 's feláldoz; azután a' nádorné a' trónusra vissza térő királynét az országbírónéval együtt kíséri. Midőn a' királyné ur vacsorájához járul, a' nádorné 's országbíróné ötet oltárhoz kísérik, a' szent áldozás után pedig véle a' trónushoz vissza térnek. A' koronázási pompának vége levén a' nádorné 's országbíróné közvetlenül a' fő udvari mesternével kísérik vissza udvarába a' királynét, 's az innepies ebédhez

vezetik, végre ő Felségöknek első ivásuk, 's a' harmadik idvezlő lövés után a' királyi asztalt el hagyják, 's a' számukra készített különös ebédre mennek.

T. Horvát István ur
deák értekezéséből.

III. JELESMONDÁS.

Szépség. Érdem.

Soha nem bájl testednek	A' szépség gyenge rózsája
Csábító szépsége	Muló fényt ruház rád,
Ha nem ékesít lelkednek	Ha csak az érdem hozzája
Belső nemesége.	Olly virágot nem ad,
A' termet 's szín akár' milly szép	Mellyet 'akkor-is bécsülnek
Magában csak holt bálvány-kép.	Ha árczodra ránczók ülnek.

Kis Ján. Vers. III. K. 134. l.

IV. VILÁGI TELEGRAF.

Lófuttatás Austriában. A' folyó évi lóversenyzés Bécs mellett a' simerihgi rónaságon Apr. 20-án kezdődött délben 12 órakor; 23-án volt a' második, 30-án a' harmadik, 's Május 3-án a' negyedik fog tartatni. Az első versenyzésben 4 futás volt, 's e' lovak valának nyertesek: 1) Gildroy, Hunyady J. grófé. — 2) Rosaline, Liechtenstein Venczel herczegé. — 3) Titania, Széchenyi István grófé. — 4) Christine, Hunyady J. grófé ismételt futásban mind kétszer első volt. — A' második versenyzésben ismét 4 futás volt, 's győztek: 1) Jertha, Nádasdy Tamás grófé. — 2) Christine, Hunyady J. grófé. — 3) Jertha, Nádasdy Tamás grófé. — 4) Barloboro, Trauttmansdorf Ferdinand grófé.

V. Különféle.

Drága billardpartie. Mart. 16. Limerikben amaz ismeretes fogadni szeretőtől Osbaldeston-tól két angoly úrak 50,000 font sterlinget ($\frac{1}{2}$ millió ftot) nyertek egy billardpartie-ban. Osbaldeston a' brittanni három országban a' legmerészebb fogadók egyike. Taval egy millió frankot nyert, mint hogy 8 óra alatt 100 angoly mértföldet (25 órányi messzeséget) lovaglott.

Tagrejtvény.

Elsőm testi tagod, tehetetlen nélküle ember,
Másodikom kézműve: „Hajó, hid, 's ház koronája”
Harmadikom hosszan mond, 's lágy de nehéz nemé ércznek,
Őt használja vitéz, 's a' vadász, vele hogy ha halált szór.
Őszvesen olly innep, melly Védangyalt e' világnak
Nyert égből, kit a' föld 's nyelvek myriádja magasztal.

Előbbi rejtvény: Feleség.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utszája 612.